

BENİM KONYA'M: 3

YUSUF AĞA KİTAPLIĞI'NDAKİ GÜNLERİM

1955-1956 Öğretim Yılı... Konya Lisesi'nin 4-C sınıfında öğrenciyim. Edebiyat öğretmenimiz Handan Hanım, beden eğitimi öğretmenimiz Rahmi Karluk, kimya öğretmenimiz Sıdika Akbaba, fizik öğretmenimiz Hüseyin Köroğlu, cebir ve geometri derslerimizin hocası müdürümüz Selman Erdem'in eşi Nezahat Erdem, müzik öğretmenimiz Şadiye Akın (Hâkimiyeti Milliye'de beş yıl öğretmenim olan Zekiye İzgi'nin kardeşi), öbür derslerin öğretmenlerini ise açık olarak hatırlamıyorum. İngilizceye Perihan Hanım, tarihe Razi Çeviker, coğrafyaya M. Havfi Kendi hocalarımız gelmiş olabilir. Biyolojiyi de hatırlayamıyorum. Acaba Nermin Ertürk olabilir mi? Neyse, 55 yıl sonra bu kadarını da hatırlayabildim ya, yeter. Asıl söylemek istediğim bu değildi. Konum o yıl ikmale kalmam idi. Galiba o yıllarda bu *ikmal* kelimesi yerini *bütünlemeye* bırakıyordu. Tam üç dersten bütünlemeye kalmıştım: Fizik, kimya, cebir (veya geometri). Aslında derslerin adını

Prof. Dr.
Saim SAKAOĞLU

anmak yerine sadece; Akbaba, Köroğlu ve Erden deseydim de yeterliydi ya...

Çaybaşı'nda oturuyoruz... Evde yeğenlerim var; sokakta da arkadaşlar... Bir de ağabeyimin işlerine yardım edeceğim. Ne yapmalı, etmeli de şu üç derse iyi çalışıp maçı 3-0 kazanmalıym.

İl Halk Kitaplığı bayağı uzak... Zaten bütün okul günlerinde oraya gidiyorum. (Şimdiki Devlet Tiyatrosu o yıllarda İl Halk Kitaplığı idi.) Neyse, varlığından haberdar olduğum bir kitaplık daha vardı. Yusuf Ağa Kitaplığı. Evimize olan uzaklığı öbürünün neredeyse dörtte biri kaddı.

Bir gün fizik kitabımı, defterimi müsvedde kâğıtlarımı ve kalemlerimi alarak bir nabız yoklaması yapmaya gittim. İçeride iki görevliden başka kimse yoktu. (Sonraki günlerde de pek gelen olmadı; üniversite hocası ve öğrencisi olan birkaç kişi ancak gelmişti.)

Kitaplığın iç düzeni bugünkünden farklıydı. Kendime uygun bir

masaya oturdum. Ve başladım çalışmaya. Âdeta memur mesaisi gibi kitaplığa gidiyordum. Öğle tatillerinde ise genelde eve dönüyordum. Bazen de Tellal Pazarı'na uğruyordum. Malum, ağabeyimin iş yeri oradaydı. Yeri gelmişken hatırlatayım. O yılların Tellal Pazarı, Aziziye Camii'nin hemen yakınında idi. İstanbul Caddesi'ne açılan kocaman bir de kapısı vardı. Kapı hâlâ var...

Elbette o ortamda sürekli çalışılamıyordu. İçerisi loş bir ortamdı. Bazı yerlerde elektrikler yakılsa bile İl Halk Kitaplığı'nın ortaokul ikide iken dersane olarak kullandığımız büyük okuma salonunun havasını vermiyordu.

Tuvalete çıkma, hava alma, ayaklarımı açma gibi sebeplerle dışarıya çıktığım da oluyordu. Mevlâna Türbesi, Sultan Selim Camii, ortadaki yeşil alan derken şöyle bir dolaşıp geliyordum.

Yeşil Türbe'nin ziyaretçi sayısı çok değildi. Aylardan Temmuz, Ağustos olduğu için az da olsa yabancılar da görülüyordu. O yıllarda 20-30 kişilik Japon turist modası daha başlamamıştı.

Bilmem Sultan Selim Camii'nin ana giriş kapısının da yer aldığı eski fotoğrafları hatırlayabilecek misiniz?

Camiin en dışında, kapının sağında ve solunda sekiye benzeyen yerler vardır. İşte orası hem o eski fotoğraflarda hem de benim 1955 yılındaki görgüme göre hep insanların oturduğu yerler olmuştur.

Hatırlayamadığım şeyler ise simitçi, limonatacı, gazozcu ve dondurmacılardı. Şöyle genişçe bir helkeye doldurulmuş su, içinde birkaç tane Solakların gazozu ve buz dilimleri... Acaba, "32 diş kemane çaldıran" gazozlar onlar mıydı?

Hele bir de tablacılar... Küçük tablalarının sağ ve solundan çıkıp sa-

hibinin boyunun arkasından geçirirsen iplerle servise çıkan garson edasıyla dolaşan o çocuklar... Nasıl mı bağırırlardı?..

"Ayna tarak, makara yumak..."

veya

"Yakalara balina, yakalara balina..."

Bu tür satıcılar daha çok Aziziye Camii, Kayıklı Kahve, At Pazarı, Tevfikiye Caddesi, Bedestenler, vb. yerlerde dolaşırlardı. Tablalarında saydıklarından başka şeyler de bulunurdu. İğne, krem, diş fırçası vb. şeyler...

Burada yeni nesile açıklanması gereken bir kelime var: Balina! Hepimiz bu kelimeyi işitince neyi hatırlayacağız acaba? Denizlerin en büyük yarattığı olan balinaları... Ancak bizim çocukların sattıkları balina başka balina... Zaten bağırılırken de "Yakalara balina" deniliyor. O hâlde açıklayalım.

Eskilerin gömleklerinin yakaları kolalanırdı ki dik dursun. Ancak kolanın yarattığı sertlik de pek hoş olmazdı. (Burada bir de kola'nın Cola olmadığını, içecek olmadığını açıklasak mı acaba?)

Derken piyasayı bir balina modası kapladı. Artık gömleklerin yakalarının iç bölümlerine özel yuvalar dikiliyor, oralara ince uzun çubuklar olarak tanımlayabileceğimiz balinalar yerleştiriliyor. Böylece yakalar dik durabiliyordu. İsterseniz şu balınayı bir de Türk Dil Kurumunun *Türkçe Sözlük*'ünden okuyuverelim.

balina: Giysilerin dik ve düzgün durması için bazı yerlerine özellikle yakalarına konulan sert, esnek, yassı, dar, uzun çubuk (1998; 210)

İsterseniz ben bu tanıımı biraz esneteyim. Hani günümüzde bazı dondurmaların yassı çubukları olur ya, işte onu biraz kısaltıp az da olsa

daraltırsanız balınaya benzetebilirsiniz.

Galiba Kitaplık'tan fazla uzaklaştık; şu hava alma meselesine bir son verip fizik kitabımızın başına dönelim. Konuları olan formülleri hatırla, problemleri çöz... Neye yararım biliyor musunuz? Ben bu dersten 4+4 ile kalmıştım. İkinci 4, 5 oluverseydi şimdi ben burada kimya çalışıyor olacaktım.

Ne yani? Kimyanın kurtulma umudu yok muydu? Yoktu. Nam-ı diğer 'Sarı Kız' beni bütünlemeye kalmaya mahkûm etmişti! 4+1'le elbette Eylülcü olacaktık. Bu 1'in acıklı, acıklı olduğu kadar da trajik bir hikâyesi var; mesleğime duyduğum saygıdan dolayı olayın inceliklerine girmeyeceğim; sadece şunu söyleyeyim ki bütünlemede 'söke söke' notumu alıp bir üst sınıfa geçmiştim.

İşte kimyamızın bozulmasının 'suyunun suyu' hikâyesi...

Bazı öğle sonları, hava almaya çıkınca Sultan Selim Camii'nin sağ yan kapısının sağ tarafında cenazeler olurdu. Cenazeler namazlarının kılınmasından sonra genelde Üçler'e götürülürlerdi. Kim olduklarını bilmediğim kaç kişinin cenaze namazı-

nı kıldığımı bilmiyorum. Bazen iki üç kişinin niyetine namaz kılardık. Bazı cenazelerin cemaatı oldukça kalabalık olurdu.

Hafızam yanıltmıyorsa bu kitaplıktan camiin içine açılan bir de kapı vardı. Cemaat dışarıya çıkmadan bu kapı aracılığıyla Kitaplık'a geçilebiliyormuş. Tabii bu tür cemaat kaç kişidir, bilemiyoruz. Belki de öğle ile ikinci arasını değerlendirip kitaplığa geçen bilginlerdi. Varlıklarından haberdar oldukları yazmaları okuyacaklardı.

Bir ayıbım daha... İl Halk Kitaplığı'nın müdürlerini, görevli memurlar Ahmet Beyleri hatırlayabildiğim hâlde Yusuf Ağa'nın hâdimlerini hatırlayamadım.

Daha sonraki yıllarda İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde okurken de, özellikle şubat tatillerinde yine oraya giderdim. Son yıllarda ise birkaç dergi ve yazmayı araştırmak için uğramıştım.

Tabii Yusuf Ağa nam büyüğümüze rahmetler gönderiyorum, ruhu şad olsun.

Ah bir de o olay yaşanmasaydı!..

Aczimin Girgesi

Semâ töreni...

Görsen eğer "şeb-i arûs" törenindeki acıklı hali,
Emin ol dersin; seyirlik oyun değil semâ, ey ahali...

Ahmet Sergi

Halit GÜLER

Emekli Diyanet İşl. Bşk. Yrd.

DIŞ TÜRKLERİ UNUTTURMAK İSTİYORLAR

Dış Türkler, Türk Milletinin her bakımdan önemli haricî dayanaklarındandır. Tarih boyunca aynı topraklarda yaşadığımız, aynı kadere paylaştığımız, aynı dinden, aynı soydan ve aynı kültürden geldiğimiz seçkin insan topluluklarıdır. Bir asra yakın bir zaman sınırlarımız dışında kalan ve yaşayan dindaş ve soydaşlarımız, ecdadımızın bıraktığı Orta Asya ve Balkanlardaki tarihî mirasın sahipliğini, bekçiliğini ve koruyuculuğunu yapmışlar, inançlarını yitirmemişler, dinlerini değiştirmemişler ve köklerini unutmamışlardır. Soy kırımına uğratılmış olmalarına rağmen ana vatanları Türkiye'yi unutturamayanlar, onları kültürlerinden koparamayanlar, şimdi dış Türkleri bize çeşitli hile ve desiselerle unutturmaya çalışıyorlar.

Kürtlerin kimliğini - geçmişini değil- istismar ederek, bir kısmını menfur emellerine, karanlık düşüncelerine ve gizli plânlarına alet ederek terörü hortlatanlar ve onu da başımıza musallat edenler, komşu ülkelerdeki Türk azınlıklarını bize unutturmak istiyorlar. Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşı Kürtleri azınlık kabul edip onların haklarını savunmak için yola çıkanlar ve silaha sarılanlar, asıl azınlık statüsünde yaşayan dış Türkleri görmezlikten ve feryatlarını duymazlıktan geliyorlar. Türkiye'nin de görmemesi, duymaması ve dikkatinin dağıtılması için içte ve dışta oyalayıcı plânlar kuruyorlar. Türk gençliğini de, tarih şuurunu ve milliyetçilik duygusunu zayıflatarak öz meselelerimizden uzak tutmaya çalışıyorlar.

1940'lı yıllarda milliyetçi Türk aydınlarını, dış Türklerle ilgilerini ve sesle-

rini kesmek, yayın çalışmaları yapmalarını, yurt içinde ve yurt dışında konferanslar vermelerini önlemek ve sindirmek için kafatasçı, Turancı, ırkçı ve faşist gibi asılsız suçlamalarla tabutluklar ismiyle meşhur işkence odalarına atmışlar ve tepelerinde yakılan 200 mumluk ampullerin sıcaklığında ve sarpıklığında sorgulanmışlardır. O zamanki bu düşmanca davranış, beklenenin tam aksine dış Türklerle ilgiyi daha da artırmış, merak konusu olmalarını sağlamış ve bu davayı savunanları yollarından çevirememiştir. Şimdi ise dış Türklerin varlığı ve azınlık hakları daha kurnazca ve sinsice bir kenara itilmek istenmektedir.

Sınır komşularımızla dostane yapılan diplomatik görüşmelerde gündemde yer alıp almadıklarını-belki yer alıyorlar- pek iyi hissedemediğimiz dış Türkleri, tamamen unutturmaları mümkün olmasa da, ilgilenmek ve problemlerini çözmek için zaman bırakmıyorlar ve şans tanımıyorlar. Türkiye'nin iç ve dış politikası özden uzak belli meseleler üzerinde yoğunlaştırılıyor, bu arada da dış Türkler gibi hayati konular diplomatik dikkatlerden kaçırılıyor, tetkik ve takipten kurtarılıyor. Varsa da yoksa da AB. Sanki Türkiye'nin başka meselesi ve beyanat verilmesi gereken başka önemli konusu yokmuş gibi. Yurt dışında AB., yurt içinde PKK. Terörü. AB. ne girinceye kadar, PKK. terörü sona erinceye kadar bizim dış Türkler gibi önemli ana meselelerimiz ve millî çıkarlarımız raflarda bekletilecekse vay bizim hâlimize.

Başbakanımız AB. ni dilinden düşünmüyor, içişleri bakanımız terörist

kovalamaktan yorulmuyor ve dış işleri bakanımız yurt dışındaki kaçak teröristlerin Türkiye'ye iade edilmeleri için ilgili ülkeler nezdinde temaslarda ve görüşmelerde bulunuyor, ilgili ve yetkili şahıslarla görüşmeler yapıyor. İyi niyetle ve cesaretle yapılan bu çalışmalardan terör konusunda maalesef bir netice alınmıyor. Bir bakıyorsunuz top yekun terörün üzerine gidiliyormuş gibi görünüyor, zaman zaman bütün gücümüzle gidiyoruz da, Kandil Dağı'ndakilerin diplomatik dokunulmazlıkları bulunduğu için teröristlerin silah yığınağı kargahlarına bir şey yapılamıyor. Bombalar sustuktan ve jetler üstlerine döndükten sonra Kandil Dağı'ndaki terörist başı önceki bağırtılardan daha şirret bir ifadeyle, Türkiye'ye meydan okuyan bir homurtuyla ve bir ses tonuyla konuşmaya ve zırvalamaya devam ediyor.

Kandil Dağı ve İmralı Adası susturulabilirse terör belki biter. Her kalemi eline alan terörün bitmesini kendine göre bir şarta bağlıyorsa eline kalemi alanlardan birisi olarak benim de şartım; Kandil Dağı ile İmralı'nın susturulması. Terör bir tane. Çıkış sebepleri ve önleme şartları terör uzmanlarına göre çok fazla. Çıkış sebepleri ne kadar çoğaltılırsa önleme yolları ve çareleri de ona paralel olarak artar. Terörü önlemek de zorlaşır. İş içinden çıkılmaz, düğüm çözülemez ve ateş söndürülemez hâle gelir.

Eğer terör sona ererse Türkiye, yıllardır terör sebebiyle ihmal edilen, terörün dışında kalan iç ve dış konularla ilgilenmeye başlayabilecek serbestliğe kavuşur. Örneğin kaderin acı bir cilvesi ve soğuk bir şakası olarak sınırlarımız dışında kalan veya bırakılan Türklerin varlığı akla gelecek, gündeme alınacak ve durumları düşünölmeye başlanacaktır. Tabii ki bu durumda terörü, Türkiye'nin başına belâ eden ve her fırsatta teröristi koruyan, otuz binden fazla asker ve gencimizin şehit olmasına sebep olan iç ve dış düşman güçlerin işlerine gelmez

Biz, ne zaman yönlendirmelerle bu

kadar terörün üzerine gitmekten ve teröre göre yatırım yapmaktan vazgeçer, memleket meselelerini topyekun ele alır, teröre bir ayrıcalık tanımadan hizmeti yurt çapında adilâne bir şekilde yatarsak terörü tezgahlayanların vazgeçmeyi düşünmeye başlayacakları kanaatindeyim. Abartılı haberlerin, yıllar önce vuku bulan olayların ekrana taşınarak görüntülenmesinin teröristlerin işine yaradığı ve toplumun moralini çöktürdüğü düşünceyim.

Bizim ülkemizde terör dış güçler için öyle bir tezgâh, öyle bir tuzak ve öyle bir fırsat ki; zararı tek tarafı değil. Bir taraftan iç hizmeti ve yatırımı durduruyor, diğer taraftan yıkımı artırıyor. Bütün dikkatler teröre teksif, bütün zinde güçler teröre sevk ediliyor. Sanki memleketin başka işi gücü, devreye sokulacak başka hizmet mahalli ve projesi yokmuş gibi. İşler teröristlerin işine gelecek ve hesabına uyacak tarzda medya tarafından öyle yönlendiriliyor ki memleketin bütçesi hazırlanırken bile teröre göre ödenekler konuyor ve yatırımlar ona göre yapılıyor.

Dış Türkler, dünyanın değişik bölgelerinde azınlık hâlinde yaşayan Türkiye'nin uç beyleri veya ileri karakolları mesabesinde dindaş ve soydaş topluluklar.

En yakın komşularımızdan Yunanistan'dan başlayacak olursak; Yunanistan topraklarına dâhil olan Batı Trakya'da 150 bine yakın Türk yaşamaktadır. Lozan Antlaşması'nda azınlık hakları teminat altına alınan, ne yazık ki bu hakları kullanmalarına hiçbir zaman için fırsat verilmeyen, biz Türküz bile dedirtilmeyen, müftülerini seçimle iş başına getirmelerine izin verilmeyen bir azınlık. Neredeyse Heybeliada Ruhban Okulu yeniden eğitim ve öğretime açılmak üzere. Patrikhane bütün üniteleriyle dimdik ayakta. Batı Trakya'da yaşayan Türkler, ibadet etmek için cami yaptıramadıkları gibi, yıkılmak üzere olan camilerini de tamir ettiremezler. Buna rağmen Yunanistan'la aramızda bir problem olmadığı söyleniyor. Ne

zaman Batı Trakya Türk Azınlığı, kendi müftülerini kendileri seçer, ilkokulların -varsa- tabelaları Türk ilkokulu olarak değiştirilir o zaman Yunanistan'la aramızda bir problem kalmadığına biz de inanırız.

Başta komşumuz Bulgaristan olmak üzere Romanya, Makedonya, Bosna-Hersek ile Kosova'da küçümsenmeyecek sayıda dindaş ve soydaşlarımız yaşıyor. Osmanlı bu topraklarda 600 seneye yakın hüküm sürmüş ve yüzlerce eser bırakmıştır. Cami, medrese, türbe, kütüphane, aşevi ve sebillerimiz perişan halde. Hizmet ve himmet bekliyor. Bizi unutmayın diye adeta haykırıyorlar.

Biz, Balkanlarda yaşayan dindaş ve soydaşlarımıza sahip çıkarsak veya onlar da bizim kendileriyle tarihte olduğu gibi yine beraber olduğumuzu hissedersen, bu eserlere sahip çıkarlar. Sahip çıktıkları zaman zindana atılmazlar ve zulme uğramazlar. Bir cami dernek başkanının camiiyle ilgileniyor diye 25 sene zindanda yattığını ben biliyorum. Bu hizmetlere sahip çıkan soydaşlarımıza gözdağı olsun, Osmanlı eserleri yok olup gitsin diye ömür boyu zindanlarda çürütürler. Dış Türkler denildiği zaman ırkçılık, kafatasçılık akla gelmemeli, ecdadın bize emanet bıraktığı eserler, şahitlikler, türbeler akla gelmeli.

Kara Deniz'in Anadolu'dan koparıp aldığı Kırım Yarımadası. Senelerin korkunç zulmü, zindanlar, göçler ve sürgünler Kırım'da yaşayan dindaş ve soydaşlarımızı eritip bitirememiştir. Korkunç kızıl rejim onları dört bir yanına serpiştirmiş ve esir kamplarında çalıştırmış. Türkiye'de yaşayan tatarlar Kırım asıllı olduklarını söylerler. Meşhur roman yazarı Cengiz Dağcı romanlarında Kırım Türklerinin acılarını dile getirmiş ve feryatlarını usta kalemiyle dünyaya duyurmaya çalışmıştır. Badem dalına asılı bebeklerden bahsetmiş. Kendilerini unutturmamak için Cemil Kırımoglu'nun önderliğinde yıllara sığmayan destanlar yazmışlar, varlıklarını devam ettirmişler. Şimdi biz keyfimiz yerinde diye bu insanları unutabilir miyiz?

Stalin döneminde Gürcistan'ın Ahıs-

ka şehriden bir gecede sürgün edilen Türklerin korkunç dramını, bundan önceki yazımda anlatmaya çalışmışım.

Kaderin acımasız ve haksız bir kararı neticesinde Irak sınırları içerisinde kalan Kerkük. Türkleriyle, ağıtlarıyla, deyişleriyle, tekerlemeleriyle seslerini başta Türkiye olmak üzere bütün dünyaya duyurmaya çalışan ve bunun mücadelesini veren Kerkük Türkleri. Hem mesafe, hem kültür, hem tarih ve hem his olarak bize ne kadar yakınlar, hiç unutulur mu?

Çin'in Sincan Uygur Özerk bölgesinde tam bir esir hayatı yaşayan Uygur Türkleri. Merhum İsa Yusuf Alptekin'in memleketi olan Doğu Türkistan; Şeyh Şamilleri, Osman Baturları bağrından çıkaran Dağistan ve oralarda halen yaşayan yüz binlerce dindaş ve soydaşımız unutulabilir mi, verdikleri şerefli mücadelede yalnız bırakılabilirler mi?

Dış Türkler dendiği zaman buralar, buralarda azınlık ve esir hayatı yaşayan Türkler öncelikle akla gelir. Ve gelmesi gerekir. Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, KKTC, müstakil devletler oldukları için tabii ki onlarla münasebetlerimiz de önemlidir ve canlı tutulması gerekir.

Bize dış Türkleri unutturmaya çalışanlar unutmduğumuzu ve hiçbir zaman da unutmuyacağımızı anlayınca şaşırcaklardır.

Dış Türkleri biz nasıl unutturuz ki onlar bizim ayrılmaz parçalarımızdır. Etle kemiğin, ayakla turnağın birbirinden ayrıldığı gibi. Bizim çamurumuzu erenler, evliyalar karmış, duasını Ahmet Yeseviler, Yunus Emreler, Hacı Bektaşî Veliler, Hz. Mevlânalar yapmış, tarihimizi Dede Korkutlar, Alpaslanlar, Fatihler, Yavuzlar, Ulubatlı Hasanlar yapmış, medeniyetimizi, kültürümüzü ünlü şairler, edebiyatçılar yazmış, hep inlikte Anadolu'yu en sonunda bize vatan olarak emanet etmişler.

Türkler dünyanın neresinde yaşarlarsa yaşasınlar Anadolu'nun hasreti, özlemi ve sıcaklığıyla yaşarlar. Bundan dost düşün, bizi seven sevmeyen hiç kimsenin şüphesi olmasın.

1327/1909 Yılı Devlet Salnamesine Göre KONYA'DA YÖNETİM

Ahmet ÇELİK

Osmanlı Devleti'nde ülke, vilayet, sancak, kaza, nahiye olmak üzere idarî birimlere ayrılmıştı. Vilayetin başında “**vali**”, sancağın “**mutasarrıf**”, kazanın “**kaymakam**”, nahiyenin ise “**nahiye müdürü**” bulunuyordu.

1327 Devlet Salnamesi'ne göre Konya Sancağı genel olarak Konya, Niğde, Burdur, Isparta ve Antalya olmak üzere 5 vilayet, 25 kaza, 35 nahiye, 2060 köyden oluşmaktadır. **Konya**'nın 10 kaza, 13 nahiye, 724 köyü vardır. **Niğde**'nin 6 kaza, 3 nahiye, 397 köyü vardır. **Burdur**'un 1 kaza, 4 nahiye, 156 köyü vardır. **Isparta**'nın 4 kaza, 6 nahiye, 209 köyü vardır. **Antalya**'nın 4 kaza, 9 nahiye, 574 köyü vardır.

1327 Devlet salnamesi milletvekili listesini de yayımlanmıştır. Buna göre Konya sancağının 13 milletvekili mevcuttur. Mebuslar şu isimlerden oluşmaktadır: **Konya**: Zeynel Abidin Efendi, Salim Efendi, Mehmet Emin Efendi, Mehmet Vehbi Efendi, Mustafa Efendi. **Isparta**: Hacı Şeref Bey, Süleyman Sami Bey, **Antalya**: Ebuz-ziya Tevfik Bey, Muhammed Hamdi Efendi. **Burdur**: Ömer Lütfi Efendi. **Niğde**: Hayri Bey, Muhyiddin Efendi, Yorgaki Efendi.

1-KONYA VİLAYETİ

Konya 10 kaza, 13 nahiye ve 724 köyden oluşmaktadır. Konya'nın kaza ve nahiyeleri: **Konya**: (Sudirhemi/Sille, Hatunsaray, Saidili, İnova), **Akşehir** (Cihanbeyli, Doğanhisar), **Beyşehir** (Kırılı), **Seydişehir**, **İlgin** (Argıthani), **Bozkır** (Belviran), **Karaman** (Aladağ, Hadim), **Ereğli** (Osmaniye), **Sultaniye**, **Koçhisar**, **Ermenek**'tir.

YÖNETİM: Konya'da merkez yöneti-

mi şu isimlerden oluşmaktadır:

Vali: Arif Paşa

Naib (vekil): Aşır Efendi

Defterdar: Sani Bey

Tahrirat (yazı işleri) Müdürü: Dimitraki Efendi

Müftü: Ali Efendi

İstinaf Mahkemesi Reisi: Tahir Bey

İstinaf Mahkemesi Müdde-i Umumisi: Asım Efendi

İstinaf Mahkemesi Müdde-i Muavini: Süleyman Efendi

Bidayet Hukuk Reisi: Cevat Bey

Bidayet Ceza Reisi: Hasan Raci Efendi

Merkez Bidayet Muddei Umumisi (savcı): Agop Efendi

Merkez Bidayet Muddei Umumisi Muavini: Ali Saib Efendi

Maliye Müfettişi: İskender Efendi

Evkaf (Vakıflar) Müdürü: Mehmed Faik Efendi

Maarif (Milli Eğitim) Müdürü: Ferid Bey

Jandarma Kumandanı: Sabri Efendi

Polis Müdürü: Tevfik Efendi

Maarif (Milli Eğitim) Müfettişi: Halil Efendi (M. Ferit Uğur)

Mekatib-i ibtidaiye (ilköğretim) Müfettişi: Tevfik Efendi

Tahrirat Kalemî Mümeyyizi: Mehmed Ali Efendi

Muhasebe Kalemî Mümeyyizi: Şevket Efendi

Meclisi İdare Baş Müfettişi: Mustafa Efendi

Nufus Müdürü: Muhyiddin Bey

Evrak Müdürü: Hasan Efendi

Sıhhiye (sağlık) Müfettişi: Kamil Bey

Vergi Mümeyyizi: Derviş Efendi

Defter Hakani (tapu) Müdürü: Ömer Lütfi Efendi

Telgraf ve Posta Baş Müdürü: Ethem Efendi
Telgraf Müfettişi: Ali Rıza Efendi
Telgraf Müfettişi: Şefik Efendi
Telgraf ve Posta Merkez Müdürü: Naim Efendi
Mekteb-i Hukuk Müdürü: Fethi Bey
Mektebi İdadi Müdürü: Abdülcelil Efendi
Güherçile Fabrikası Müdürü: Şekib Efendi
Düyun-ı Umumi Baş Müdürü: Tevfik Efendi
Düyun-ı Umumi Müfettişi: Hancıyan Efendi
Orman Müfettişi: Cemil Efendi
Orman Müfettişi: Certiyus Efendi
Ziraat Bank Şube Müdürü: Münir Efendi
Nafia Ser Mühendisi: Hulusi Efendi
Reji Başmüdürü: Şakir Bey
Vilayet Tercümanı: Yorgaki Efendi
Balkar Dağı Madeni Müdürü: Salih Efendi
Ziraat Memuru: Hilmi Efendi
Baytar Müfettişi: Şani Efendi
Baytar Müfettişi Muavini: İbrahim Hakkı Efendi
Maden Mühendisi: Nuri Efendi

Hara Müdürü: Kamil Efendi
Numune Tarlası Müdürü: Hüseyin Fehmi Efendi
Daru'l-muallimin Müdürü: Rifat Bey
Mekteb-i Sanayi Müdürü: Lokman Efendi

KONYA MERKEZ NAHIYE VE KÖYLER: Birinci sınıf bir vilayet olan Konya merkez vilayete tabi 4 nahiyeye ve 86 köy mevcuttur. Konya merkeze 3, Su Dirhemi nahiyesine 15; Hatunsaray nahiyesine 44; Saidili nahiyesine 13 ve İnova Nahiyesine 21 köy bağlıdır. Nahiyelerde kendi arasında derecelendirilmiştir. Buna göre İnova 2 diğerleri 1. Sınıf nahiyedir.

KAZALAR:

1-Akşehir: İkinci sınıf bir kaza olan Akşehir'de Kaymakam: Rifat Bey; Naib: Osman Nafiz Efendi; Bidayet Mahkemesi Reisi: Hasan Sabri Efendi; Müdde-i Umumi muavini: İsmail hakkı Efendi'dir. Akşehir kazasına tabi 2 nahiyeye ve 90 köy vardır. Akşehir kazasına 54; Cihanbeyli 39 ve Doğanhisar nahiyesine 10 köy bağlıdır. Doğanhisar 2, cihanbeyli 1. sınıf nahiyedir.

2-Beyşehir: İkinci sınıf bir kaza olan

Beşşehir'de Kaymakam: Nazım Bey Naib: Ahmed Tevfik Efendi'dir. Beşşehir kazasına tabi 1 nahiye ve 76 köy vardır. Beşşehir kazasına 50, ikinci sınıf bir nahiye olan Kırılı'ne bağlı 26 köy mevcuttur.

3-Seydişehir: Üçüncü sınıf bir kaza olan Seydişehir'de Kaymakam: Eşref Efendi, Naib: Ahmed Necib Efendi'dir. Seydişehir kazasına bağlı 43 köy mevcut olup nahiyesi mevcut değildir.

4-İlgın: Üçüncü sınıf bir kaza olan İlgın'da Kaymakam: Ali Rıza Bey, Naib: Ali Ata Efendi'dir.. İlgın kazasına 51köy bağlıdır. Argıthanı üçüncü sınıf bir nahiyeye olarak İlgın'a bağlıdır.

5-Bozkır: Üçüncü Sınıf bir kaza olan Bozkır'da Kaymakam: Mehmet Tevfik Bey'dir. Bozkır'da naib yoktur. Bozkır'da toplam 105 köy mevcuttur. Siristad diye de adlandırılan Bozkır merkez kazaya bağlı 70, üçüncü sınıf bir nahiye olan Belviran'a 35 köy bağlıdır.

6-Karaman-Larende: İkinci sınıf bir kaza olan Karaman'da Kaymakam: Osman Zühdü Bey, Naib: Mustafa Şükrü Efendi, Bidayet Mahkemesi ceza reisi: Rıza Bey, Müdde-i umumi muavini: Sabri Efendi'dir. Larende diye de adlandırılan karaman'a bağlı 102 köy olup bunlardan 59'u karaman kazasına, 34'ü üçüncü sınıf bir nahiye olan Aladağ'a, 15'i ikinci sınıf nahiye olan Hadim'e bağlıdır.

7-Ereğli: Üçüncü sınıf bir kaza olan Ereğli'de Kaymakam: Hasan Faik Efendi, Naib: Bekir Sami Efendi, Bidayet mahkemesi ceza reisi: Şevki Bey, Müdde-i umumi muavini: Emin Efendi'dir. Ereğli'ye bağlı 72 köy olup bunlardan 50'si Ereğli kazasına, 12'si üçüncü sınıf bir nahiye olan Osmaniyeye'ye bağlıdır.

8-Sultaniye (Karapınar): Üçüncü sınıf bir kaza olan Sultaniye (Karapınar)'de Kaymakam: Hacı Agah Bey, Naib: Hüseyin Hüsnü Efendi'dir. Nahiyesi bulunmayan Sultaniye (Karapınar) kazasına 35 köy bağlıdır.

9-Koçhisar: Üçüncü Sınıf bir kaza olan Koçhisar'da Kaymakam: Fevzi Efen-

di, Naib: Mehmet Necati Efendi, Bidayet mahkemesi ceza reisi: Salahaddin Efendi, Müdde-i umumi muavini: Mehmet Süreyya Efendi'dir. Koçhisar kazasına 107 köy bağlıdır.

10-Ermenek: Üçüncü sınıf bir kaza olan Ermenek'te Kaymakam: Mustafa Fevzi Efendi, Naib: Mehmet Abdülaziz Efendi'dir. Ermenek'e 47 köy bağlıdır.

2-NİĞDE

Niğde 6 kaza, 3 nahiye ve 397 köyden oluşmaktadır. Niğde'nin kaza ve nahiyeleri: **Niğde:** (Misli, Fartın, Yahyalı), Nevşehir, Ürgüp, Aksaray, Bor, Ulukışla, Arabsun'dur.

YÖNETİM: Birinci sınıf bir sancak olan Niğde'de merkez yönetimi şu isimlerden oluşmaktadır:

Mutasarrıf: Şevket Bey
Naib ve bidayet mahkemesi hukuk reisi: Mahmud Hurşid Efendi,
Muhasebeci: Reşid Bey
Tahrirat müdürü: Şefik Bey,
Bidayet mahkemesi ceza reisi: Petraki Bey

Müdde-i umumi muavini: Yusuf Bey
Defter hakani memuru: Haşim Efendi

Evkaf memuru. Rüşdü Efendi,
Telgraf ve posta müdürü: Tevfik Efendi,

Ziraat Bank Şube Müdürü: Hamdi Efendi,

Mekatib-i ibtidai müfettişi: Süleyman Efendi.

NİĞDE MERKEZ NAHİYE VE KÖYLER: Birinci sınıf bir liva olan Niğde merkeze 3 nahiye ve 67 köy bağlıdır. Birinci sınıf bir nahiye olan Misli'ye 14; üçüncü sınıf bir nahiye olan Fartın'a 11; üçüncü sınıf bir nahiye olan Yahyalı'ya 36 köy bağlıdır.

KAZALAR:

1-Nevşehir: Üçüncü sınıf bir kaza olan Nevşehir'de Kaymakam, Hüseyin Sabri bey; Naib ve bidayet mahkemesi hukuk reisi: Mehmed Mansur Efendi, Bidayet mahkemesi ceza reisi: Malik Bey, Müdde-i umumi muavini: Hüsameddin Efendi. Nevşehir'e 34 köy bağlıdır.

2-Ürgüp: Üçüncü Sınıf bir kaza olan Ürgüb'de Kaymakam, Said Bey; Naib ve bidayet mahkemesi hukuk reisi: Rauf Efendi, Bidayet mahkemesi ceza reisi: Halil Hilmi Efendi, Müdde-i umumi muavini: Ali Rıza Efendi'dir. Ürgüb'e 28 köy bağlıdır.

3-Aksaray: İkinci sınıf bir kaza olan Aksaray'da Kaymakam Yahya Sezai Bey, Naib Mustafa Hulusi Efendi, Bidayet mahkemesi ceza reisi Lütfi Efendi: Müdde-i umumi muavini Mehmed Ziya Efendi'dir. Aksaray'a 160 köy bağlıdır.

4-Bor: Üçüncü sınıf bir kaza olan Bor'da Kaymakam Nizameddin Bey; Naib (müderis) Ali Rıza Efendi'dir. Bor'a 22 köy bağlıdır.

5-Ulukışla: Üçüncü sınıf bir kaza olan Ulukışla'da Kaymakam Cemil Bey, Naib Hamdi Tevfik Efendi'dir. Ulukışla'ya 43 köy bağlıdır.

6-Arabsun: Üçüncü sınıf bir kaza olan Arabsun'da Kaymakam Kemal Bey, Naib Lütfi Efendi'dir. Arabsun'a 43 köy bağlıdır.

3-BURDUR

Burdur 1 kaza, 4 nahiye ve 156 köyden oluşmaktadır. **Burdur'un** kaza ve nahiyeleri: **Burdur:** (Kemer, Ağlasun, Bucak), Tefenni (Göhlhisar)'dır.

YÖNETİM: Üçüncü sınıf bir sancak olan Burdur'da merkez yönetimi şu isimlerden oluşmaktadır:

Mutasarrıf: Salahaddin Bey

Naib ve bidayet mahkemesi hukuk reisi: Hüseyin Hüsnü Efendi,

Muhasebeci: Pandali Efendi,

Tahrirat müdürü: İbrahim Efendi,

Bidayet mahkemesi ceza reisi: Fuad Efendi

Müdde-i umumi muavini: Neşet Efendi

Defter hakani memuru: İbrahim Rüşdi Efendi

Posta ve telgraf müdürü: Hacı Ali Efendi

Ziraat Bank sandığı memuru: Mustafa Efendi

Mekteb-i idadi müdürü: Mustafa Zihni Efendi

Evkaf memuru: Mehmet Atıf Bey,
Mekatib-i ibtidai müfettişi: İbrahim Hicri Efendi.

BURDUR MERKEZ NAHİYE VE KÖYLER: Üçüncü sınıf bir sancak olan Burdur merkeze 3 nahiye ve 123 köy bağlıdır. Burdur merkeze 67, ikinci sınıf bir nahiye olan Kemer'e 22, ikinci sınıf bir nahiye olan Ağlasun'a 33, üçüncü sınıf bir nahiye olan Bucak'a 2 köy bağlıdır.

KAZALAR:

1-Tefenni: Üçüncü sınıf bir kaza olan Tefenni'de Kaymakam Ali Zülfiyar Efendi, Naib Abdurrahim Niyazi Efendi'dir. Toplam 33 köyü olan Tefenni'ye 18, üçüncü sınıf bir nahiye olan Göhlhisar'a 15 köy bağlıdır.

4- HAMİDABAD (ISPARTA)

Isparta 4 kaza, 6 nahiye ve 209 köyden oluşmaktadır. Isparta'nın kaza ve nahiyeleri: **Hamidabad (Isparta):** (Keçiborlu), Uluborlu (Senirkent), Eğridir (Barla, Pavlu), Karaağaç (Afşar), Yalvaç (Hoyran)'dır.

YÖNETİM: İkinci sınıf bir sancak olan Isparta'da merkez yönetimi şu isimlerden oluşmaktadır:

Mutasarrıf: Behçet Bey,

Naib ve bidayet mahkemesi hukuk reisi: Ahmet Şahin Efendi,

Muhasebeci: Ali Rıza Efendi,

Tahrirat müdürü: Mustafa Sabri Efendi,

Bidayet mahkemesi ceza reisi: Mehmet Arif Efendi,

Müdde-i umumi muavini: Şevki Efendi,

Defter hakani memuru: Ali Rıza Efendi,

Posta ve telgraf müdürü: Faik Efendi,
Ziraat Bank sandığı memuru: Ali Rıza Efendi,

Baytar memuru: Naci Efendi,

Evkaf memuru: Mehmed Nuri Efendi,

Mekatib-i ibtidai müfettişi: Saib Efendi.

ISPARTA MERKEZ NAHİYE VE KÖYLER: İkinci sınıf bir vilayet olan Is-

parta merkeze 1 nahiye ve 52 köy bağlıdır. Isparta merkeze 28, ikinci sınıf bir nahiye olan Keçiborlu'ya 24 köy bağlıdır.

KAZALAR:

1-Uluborlu: Üçüncü sınıf bir kaza olan Uluborlu'da Kaymakam, Hüseyin Hüsnü Efendi; Naib Ali Rıza Efendi'dir. Uluborlu'ya 5, ikinci sınıf bir nahiye olan Senirkent'e 6 köy bağlıdır.

2-Eğridir: Üçüncü sınıf bir kaza olan Eğridir'de Kaymakam, Memduh Bey; Naib İsmail Hakkı Efendi'dir. Eğridir'e 37, üçüncü sınıf bir nahiye olan Barla'ya 2, ikinci sınıf bir nahiye olan Pavlu'ya 23 olmak üzere toplam 62 köy bağlıdır.

3-Karaağaç: Üçüncü sınıf bir kaza olan Karaağaç'ta Kaymakam, Mehmed Rasim Efendi; Naib Ali Rıza Efendi'dir. Karaağaç'a 33, ikinci sınıf bir nahiye olan Afşar'a 15 olmak üzere toplam 48 köy bağlıdır.

4-Yalvaç: Üçüncü sınıf bir kaza olan Yalvaç'da Kaymakam, Burhaneddin Bey, Naib İsmail Efendi'dir. Yalvaç'a 21, üçüncü sınıf bir nahiye olan Hoyran'a 15 olmak üzere toplam 36 köy bağlıdır.

5-ANTALYA

Antalya 4 kaza, 9 nahiye ve 574 köyden oluşmaktadır. Antalya'nın kaza ve nahiyeleri: **Teke (Antalya):** (Ostanus, Serik, Meyilli, Kızılkaya, Başkonak, Ekdir maa Kardıç), Elmalı (Finike), Akseki (İbradı), Kaş, Alanya (Düşlebe, Manavgat)'dır.

YÖNETİM: Birinci sınıf bir sancak olan Antalya'da merkez yönetimi şu isimlerden oluşmaktadır:

Mutasarrıf: Hayri Bey,

Naib ve bidayet mahkemesi hukuk reisi: Nazif Efendi,

Muhasebeci: Hasan Fahri Efendi,

Tahrirat müdürü: Kâmil Bey,

Bidayet mahkemesi ceza reisi: Hamdi Efendi

Müdde-i umumi muavini: Hüseyin Fehmi Efendi

Defter hakani memuru: Sami Efendi

Posta ve telgraf müdürü: Ahmet Şefkati Efendi

Rusumat müdür vekili: Ahmet Bur-

han Efendi

Ziraat Bank sandığı memuru: Osman Nuri Bey

Evkaf memuru: Mehmed Edip Bey

Mekatib-i ibtidai müfettişi: Tahsin Efendi.

ANTALYA MERKEZ NAHİYE VE KÖYLER: Birinci sınıf bir vilayet olan Antalya merkeze 6 nahiye ve 201 köy bağlıdır. Antalya merkeze 34, birinci sınıf bir nahiye olan Ostanus'a 44, ikinci sınıf bir nahiye olan Serik'e 36, üçüncü sınıf bir nahiye olan Meyilli'ye 35, üçüncü sınıf bir nahiye olan Kızılkaya 24, üçüncü sınıf bir nahiye olan Başkonak'a 12 ve sınıfı olmayan bir nahiye olan Ekdir maa Kardıç'a 16 köy bağlıdır.

1-Elmalı (Finike), Üçüncü sınıf bir kaza olan Elmalı'da Kaymakam, Faiz Efendi, Naib Hayreddin Efendi'dir. Elmalı'ya 40, ikinci sınıf bir nahiye olan Finike'ye 20 olmak üzere toplam 60 köy bağlıdır.

2-Akseki (İbradı), Üçüncü sınıf bir kaza olan Akseki'de Kaymakam, Mustafa Rakım Efendi, Naib Ahmed Tevfik Efendi'dir. Akseki'ye 48, ikinci sınıf bir nahiye olan İbradı'ya 14 olmak üzere toplam 62 köy bağlıdır.

3-Kaş, (İbradı), Üçüncü sınıf bir kaza olan Kaş'da Kaymakam, Mustafa Edib Bey, Naib Mustafa Şevket Efendi'dir. Kaş'a 65 köy bağlıdır.

4-Alanya İkinci sınıf bir kaza olan Alanya'da Kaymakam: İzzet Bey; Naib: Mehmed Sadık Efendi; Bidayet Mahkemesi reisi: Mahmud Hanid Efendi; Müdde-i Umumi muavini: Halil Vehbi Efendi; Rüşumat memuru Cemal Efendi; karantina memuru, Hüseyin Sabri Efendi; telgraf ve posta müdürü Niyazi Efendi'dir. Alanya'ya 89, ikinci sınıf bir nahiye olan Düşlebe'ye 51, ikinci sınıf bir nahiye olan Manavgat'a 46 olmak üzere toplam 186 köy bağlıdır.

KAYNAKLAR :

Salname-i Devlet-i Aliye-i Osmaniye, İstanbul, 1327, Selanik Matbaası

SULTAN ALAEDDİN KEYKUBAT'IN KONYA VE ÇEVRESİNDEKİ VAKIFLARI

Türkiye Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubat (1220-1237), cami, medrese, kervansaray ve darüşşifa gibi pek çok hayır eserleri inşa ettirdi⁽¹⁾. Konya'daki Sultan Alâeddin Camii ve Darüşşifası⁽²⁾, Alanya'da Alâeddin Camii⁽³⁾, Sille'de Cami-i Atik ve Cami-i Kebir olarak da bilinen Sultan Alâeddin Camii⁽⁴⁾, Lârende'de Sultan Alâeddin Camii Zaviyesi⁽⁵⁾, Kayseri yolundaki Sultan Hanı⁽⁶⁾, Akşehir'de Sultan Alâeddin Camii⁽⁷⁾, Afyon'un Çay Kasabası'nda Sultan Alâeddin Camii ve Medresesi⁽⁸⁾, Koçhisar'da Sultan Alâeddin Camii⁽⁹⁾ ve Hatunsaray Kavak Köyü'nde Sultan Alâeddin Camii⁽¹⁰⁾, Sultan Alâeddin Keykubat döneminde inşa edilmiş önemli eserlerdir.

Döneminde inşa edilen sosyal eserler, onun hayırseverliğinin boyutlarını göstermesi bakımından da ayrı bir öneme sahiptir. Turan'a göre; Sultan Alâeddin Keykubat devrinde, imar faaliyetlerinde büyük gelişmeler yaşanmıştır.

Daha sonraki dönemlerde inşa edilen eserlerin büyük kısmı da ona izafe edilmiştir⁽¹¹⁾. Bu sebeple Sultan Alâeddin Keykubat'a izafe edilen eserlerin arşiv belgeleri ışığında değerlendirilmesi gerekir.

1) Konya Merkezdeki Vakıf Malları

Sultan Alâeddin Vakfı'na ait Konya Merkezde; 881/1476'da Konya Aksinle Mahallesi'nde beş kıta zemin⁽¹²⁾, 987/09-19 Aralık 1579'da Konya'da Öyleme Hamamı, dükkân, yolla sınır vakfa ait yer⁽¹³⁾. 1080/1669'da Konya'nın Akıncı Mahallesi'nde bir ev⁽¹⁴⁾, 1052/1642'de Sultan Alâeddin Vakfı Mütevellisi Süleyman Çelebi İbn Mehmet Hoca, Kapan Hanı'nda bulunan bir dükkânı 16 akçe bedelle kiraya vermiştir⁽¹⁵⁾. 1054/1644'te Konya'da Alime binti Emir Çelebi, Mustafa mülkü ve boş arsa ile sınır, 20 akçe kiralı başka bir dükkân⁽¹⁶⁾, 1259/1843'te Şerafeddin Camii bitişiğinde Süleymaniye Medresesi, yol ve boş arsa ile sınır arsa⁽¹⁷⁾, 1282/1865'te Konya'nın Sadırlar Orta Mescid Mahallesi'ndeki boş arsa⁽¹⁸⁾, Konya'da 1282/1865'te Hasan bin Mustafa'nın tasarrufunda bulunan bir kıta arsa vardı⁽¹⁹⁾.

Bu kayıtlardan Sultan Alâeddin Vakfı'nın Konya merkezdeki çeşitli mahallelerde de arsası ve dükkânı olduğu anlaşılmaktadır.

- (1) Osman TURAN, *Selçuklular Tarihi ve Türk İslâm Medeniyeti*, (Kısaltma: *Selçuklular*), Boğaziçi Yay., İstanbul, 1993, s. 298.
- (2) Konya'daki Alâeddin Darüşşifası'nın yeri kesin olarak tespit edilmiştir. Bk. Yusuf KÜÇÜKDAĞ, *Konya Alâeddin Darüşşifası*, (Kısaltma: *Darüşşifa*), Konya Büyükşehir Belediyesi Yay., Konya, 2008, s. 10-18.
- (3) Adnan GÜRBÜZ, "XVI-XVII. Yüzyıllarda Alâie Kalesi", *S.Ü. Tarih Araştırmaları Dergisi*, S. 10, (Güz 2001), S. 220.
- (4) *Konya Şer'iye Sicili*, (KŞS), no. 44, s. 185-3.
- (5) Zaviye XVIII. yüzyıl başlarında ayakta. Zaviyeye 19 Rebiülevvel 1188/30 Haziran 1706'da mütevellî ataması yapılmıştır. *Karaman Şer'iye Sicili*, (KAŞS), no. 290, s. 142-3.
- (6) TURAN, *Selçuklular*, s. 48; KÜÇÜKDAĞ-ARABACI, s. 99.
- (7) *Akşehir Şer'iye Sicili*, (AŞS), no. 329, s. 39-2, 39-3; AŞS, no. 328, s. 764-2; Başbakanlık Osmanlı Arşivi, (BOA), *A.MKT. DV.*, D: 49, G: 33; Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi, (TKGMA), *Tapu Tahrir Defteri*, no. 584, s. 98a.
- (8) BOA, *A.DVNS.AHK.KR.d.*, no. 10, s. 196-1; BOA, *C.MF.*, Vesika No: 475.
- (9) KŞS, no. 93, s. 183-3.
- (10) *Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi Vakfiye Defterleri*, (VAD), no. 1106, s. 2b; VAD, no. 1109, s. 11b; VAD, no. 1128, s. 138.

- (11) Osman TURAN, "Keykubad I", *İslam Ansiklopedisi*, C.VI, Maarif Basımevi, İstanbul, 1955, s. 659.
- (12) TKGMA, *Tapu Tahrir Defteri*, no. 564, s. 9.
- (13) KŞS, no. 2, s. 246-6.
- (14) KŞS, no. 14, s. 167-2.
- (15) KŞS, no. 6, s. 142-4.
- (16) KŞS, no. 7, s. 79-1.
- (17) KŞS no. 79, s. 11-1.
- (18) KŞS, no. 90, s. 183-1.
- (19) BOA, *EV.d.*, no. 19750.

2) Sille'deki Vakıf Bağ, Bahçe, Arsa Ev ve Dükkanlar

Sultan Alâeddin Keykubat'ın Konya'daki Sultan Alâeddin Camii ve Darüşşifasının Konya ve çevresinde birçok köyün öşür ve cizye gibi vergileri ile bu köylerdeki bazı emlak ve arazinin vakfa ait olduğu bilinmektedir. Sultan Alâeddin Vakfı'nın vakfiyesi şimdilik bilinmediğinden vakfın emlak ve arazi hakkında kesin bilgiler bulunmamaktadır. Ancak yapılan araştırmada elde edilen belgelere bakıldığında vakfın gerçekten sultan vakfı olmasından dolayı çok zengin gelirleri olduğu anlaşılmaktadır⁽²⁰⁾.

Sille, Sultan Alâeddin'in Konya'daki cami ve darüşşifasının vakfı idi⁽²¹⁾. Çoğu belgede "*Sultan Alâeddin Camii evkafından Sille karyesi*"⁽²²⁾, "*Konya'da merbûm ve mağfürleh cennetmekân Sultan Alâeddin tabe-serahû hazretlerinin Sille karyesi*"⁽²³⁾, "*Sille nâm vakıf karye*"⁽²⁴⁾, "*Konya civarında Sille nâm vakıf karye*"⁽²⁵⁾ gibi tabirler Sille'nin vakfa ait olduğunu ispatlamaktadır.

Selçuklulardan sonra Osmanlı Döneminde de Sultan Alâeddin Vakfı'nın faaliyetini sürdürmesi için her türlü tedbir alınmıştır. Sille reayasının cizye, ispenç, bennak gibi vergileri vakfiye şartlarına uygun olarak kullanılmıştır. 1083/1672'de Alâeddin Camii'nin muhtelif bölümleri tamire muhtaç olmuş, bu maksatla masrafları karşılamak için Sille reayasından cizye toplanmıştır. Cami, 1093/1682'de yine vergi gelirlerinden 2109 kuruş sarf edilmek sureti ile tamir edilmiştir⁽²⁶⁾.

Sille, Sultan Alâeddin Vakfı köylerden olduğu için her türlü vergiden muaf. 881/1476 ve 888/1483 tarihli kayıtlarda bu husus belirtilmiştir⁽²⁷⁾. Sille köyü cizyesi ile beraber, Ulumuhsine

Köyü, II. Bayezid dönemine ait 906/1500 tarihli vakıf defterinde Sille ve Köşk Çiftliği, Sultan Alâeddin Camii'nin vakfı olarak gösterilmiştir⁽²⁸⁾. Sille'deki gayrimüslimlerin cizye geliri de vakfa tahsis edilmiştir⁽²⁹⁾. Cizye ve diğer vergiler dışında Sille'de bağ, bahçe ve tarla olmak üzere vakfın emlak ve akarı olduğu belgelerden anlaşılmaktadır.

Sultan Alâeddin Vakfı'nın Sille'de bağ, bahçe ve cehrilik alanları mevcuttu. Bağ ve bahçelerin mülkiyeti vakfa aitti. Vakıf mütevellisi izni ile bu akarın tasarruf hakkı Sille'deki Müslüman ve gayrimüslimlere bırakılmış, onlardan yıllık belli bir miktar kira alınmak sureti ile vakfa gelir sağlanmıştır. Elde edilen gelirlerle başta Konya'daki Sultan Alâeddin Camii'nin tamir ve bakımı yapıldığı gibi mütevellî, imam ve müezzîn gibi vakıf görevlilerinin maaşları ödenmiştir.

Sille'de vakfa ait; 1096/1685'te Engör adlı yerde, Kademli zimmi, nehir ve yolla sınır bir kıta bağ⁽³⁰⁾, 1113/1701'de Kayala adlı yerde bir puşte bağ, Düzbağlar'da bulunan altı puşte bağ ile çay ve dağla sınır bahçe⁽³¹⁾, 1273/1856'da Resveye binti Petro'nun tasarruf ettiği, arsası Sultan Alâeddin vakfına ait bir bahçe⁽³²⁾, 1273/1851'de zemini vakfa ait bahçeli ve binalı 2050 kuruş kıymetli bir dönüm bağ⁽³³⁾, 1274/1858'de 200 kuruş kıymetli üç tahta bağ ile 200 kuruş kıymetli üç tahta bir diğer bağ⁽³⁴⁾, 1276/1860'ta Çeni oğlu Nikola'nın tasarrufunda bulunan Çay adlı yerde Gökler oğlu, Çeçe oğlu bağları ile sınır harabe bağın arsası, Yenice nam mahalde Benyad oğlu Yar oğlu bağları ve ırnak ile sınır üç tahta bağın zemini⁽³⁵⁾, 1278/1862'de Sille'de Büyük Kilise civarında Yorgi mülkü, Hıristiyan Mektebi ve yolla sınır bir evlek bahçe⁽³⁶⁾, 1295/1878'de Salasorma adlı yerde bir

(20) Mustafa DEMİR, "Türkiye Selçuklu Vakıfları", *Türkler*, C. VII, Yeni Türkiye Yay., Ankara, 2002, s. 275.

(21) İbrahim Hakkı KONYALI, *Âbideleri ve Kitâbeleri ile Konya Tarihi*, Burak Matbaası, Ankara, 1997, s. 435; Hasan ÖZÖNDER, *Sille (Tarih-Kültür-Sanat)*, Konya, 1998, s. 17.

(22) KŞS, no. 39, s. 152-1.

(23) BOA, A.DVN., D: 108, G: 22.

(24) KŞS, no. 35, s. 159-1; Muhittin TUŞ, *Sosyal ve Ekonomik Açından Konya*, Tablet Yay., Konya, 2007, s. 172.

(25) KAŞS, no. 287, s. 50-1.

(26) BOA, A.E.IV. Mehmet, G.11913.

(27) BOA, T.T.d., no. 1085, s. 10; TKGMA, *Tapu Tahrir Defteri*, no. 564, s. 7.

(28) KONYALI, aynı eser, s. 315-316.

(29) Feridun Nafiz UZLUK, *Fatih Devri'nde Karaman Eyâleti Vakıfları Fihristi*, Vakıflar Umum Müdürlüğü Neşriyatı, Doğu Matbaası, Ankara, 1958, s. 13.

(30) KŞS, no. 33, s. 169-1.

(31) KŞS, no. 39, s. 136-1.

(32) KŞS, no. 86, s. 178-3; KŞS, no. 88, s. 72-1.

(33) KŞS, no. 88, s. 38-2.

(34) KŞS, no. 89, s. 15-1.

(35) KŞS, no. 89, s. 131-2.

(36) KŞS, no. 87, s. 53-2.

kıta cehrilik⁽³⁷⁾, 1288/1872'de Cebel-i Lübnan'dan ve Maruni milletinden olup, 48 sene önce Sille'ye gelerek yerleşen Arap Hekim diye bilinen Yasef v. Baldos Hatir tasarrufunda vakfa ait Malas Köyü sınırında üç tarafı Silleli Lazari, doğusu cehri yerleri, yol, dağ ve boş arsa ile sınır, etrafı duvarla çevrili tahminen 400 dönüm cehrilik⁽³⁸⁾, 1084/1673'te vakfa ait Sille'de bir harman yeri⁽³⁹⁾, 1085/1675'te Yorgi zimmi, Sille'de Muslı mülkü, Hrasaf zimmi, Ahmet mülkleri ve yolla sınır zemini vakfa ait olan boş arsa, daha sonra bir ev inşa edilmiştir⁽⁴⁰⁾. 1088/1677'de Sille'de İkiz Musa bağı, Mehmet tarlası, dere ve yolla sınır boş arazinin kimseye ait olmadığı Sultan Alâeddin Cami vakfına ait olduğu ve 12 akçe bedelle Mevlud ve Mehmet'e mütevellî temessükü ile verildiği, kimsenin araziye müdahale etmemesi istenmiştir⁽⁴¹⁾. 115/1703'te Çağlak adlı yerde, Deliklitaş, nehir, Sağır Hatır tarlası ile sınır boş tarla⁽⁴²⁾, 1125/1713'te Sille sınırları içinde İskele adlı yerde Büyük el- Hâc Mehmet tarlası, Arslan, Bayram Ali arazileri ve nehirle sınır 16 dönüm arazi⁽⁴³⁾, 1224/1809'da Sille'de Ahmet Beşe'nin evi yanında bulunan 12 ayak genişliğindeki boş arsa⁽⁴⁴⁾, 1255/1839'da Sultan Alâeddin Vakfı olan Sille haricinde Söğütlü Dağ diye bilinen yerde Kandeş zimmi ve nehirle sınır tahminen 20 dönüm cehrilik tarlası⁽⁴⁵⁾, 1257/1841'de Sille'de vakfa ait mahkeme binası civarında dere, Mehmet b. Ahmet tasarrufunda Değnek oğlu evi ile sınır tulen 20 ayak, arzen 14 ayak arsa⁽⁴⁶⁾, 1260/1844'te Sille'de Bacaçı bağları adlı yerde Arap Selim Ağa, Halil Ağa ve Aziz oğlu bağları ile sınır yedi dönüm tarla⁽⁴⁷⁾, 1278/1862'de Sille'de Bağ altı adlı yerde, Abdülkadir, Kel Ali, Mustafa tarlaları ile sınır bir kı-

(37) KŞS, no. 99, s. 71-1.

(38) KŞS, no. 97, s. 77-2.

(39) KŞS, no. 19, s. 88-3.

(40) KŞS, no. 20, s. 180-3, 181-1.

(41) Evail-i Zilhicce 1087/04-13 Şubat 1677 tarihli bir diğer belgede arazi Mevlud b. Yusuf ile Mehmet b. Süleyman'a 12 akçe ile kiralanmıştır. KŞS, no. 13, s. 247-2, 247-3.

(42) KŞS, no. 40, s. 191-1.

(43) KŞS, no. 46, s.76-1.

(44) KŞS, no. 69, s. 59-1.

(45) KŞS, no. 83, s. 29-2.

(46) KŞS, no. 76, s. 18-2.

(47) KŞS, no. 77, s. 118-1.

tada 10 dönüm, yine aynı mahalde Hacı Mustafa, Abdülkadir, Mustafa ve Balı zimmi ile sınır sekiz dönümden iki kıtada toplam 18 dönüm tarla⁽⁴⁸⁾, 1280/1863'te Kilise-i Kebir civarında Hritoni'nin bezirhânesi, nehir ile sınır tulen ve arzen 12,5 kadem arsa⁽⁴⁹⁾, 1282/1866'da Sille Aşağı Mahalle'de vakfa ait konak, Demirci Hüseyin, Ömer ve yolla sınır etrafı duvarla çevrili tahminen 20 kadem arsa⁽⁵⁰⁾, 1282/1866'da Koz Mahalle'de arsası Sultan Alâeddin vakfına ait Hacı Abdullah, nehir ve Göктаş ile sınır tulen 120 kadem arzen 45 kadem arsa⁽⁵¹⁾, 1286/1870'te Sille'de vakfın Kosti adlı zimmi tasarrufunda bir kıta arsa bulunmaktaydı⁽⁵²⁾.

Sille'de vakfa ait çiftliklerin de olduğu anlaşılmaktadır. Sille'den İsmail, Yusuf ve Ahmet ebnâ Hüseyin Beşe, 06 Şevval 1097/26 Ağustos 1686'da Kalender v. Serhan'ı dava edip, Sille'de Terk yeri, Av yolu, Otlu Yer, Yol Çatı, Gödez Yeri, Sıçan Yeri ve Sefer yeri bitişiğinde dört dönüm tarlanın babasından intikal ettiğini, araziye tasarruf ederken Sultan Alâeddin Vakfı mütevellisi el- Hâc Hasan Ağa'nın babasını tazir ettiğini, Tercan Çiftliği ve el- Hâc Mehmet Çiftliği'ni Kalender zimmiye bıraktığını, çiftliklerin tekrar kendisine verilmesini talep etmiştir. Mahkemede, zimminin çiftliklere tasarruf etmesine izin verilmiştir⁽⁵³⁾. Çiftliklerin mütevellî izni tasarruf hakkının belirlenmesi bu çiftliklerin de vakfa ait olduğunu göstermektedir.

Yukarıdaki belgelerden anlaşılacağı üzere vakfın Sille'de çok geniş arsaları mevcuttu. Vakfın arsaları hem Müslümanların hem de gayrimüslimlerin tasarrufuna bırakılmıştı. Büyük olasılıkla kendilerine söylenen şartları yerine getirmediği veya vakfa ödemeleri gereken kiralari ödemedikleri için arsaların tasarrufunda zaman zaman değişiklikler yapılmıştı. Vakfın mütevellileri belgelerde de görüleceği üzere arsaların mülkiyetini satmamış sadece tasarruf hakkını

(48) KŞS, no. 87, s. 40-1.

(49) KŞS, no. 90, s. 46-2, 47-1.

(50) KŞS, no. 91, s. 25-2.

(51) KŞS, no. 91, s. 50-2.

(52) BOA, EV.d., no. 21354.

(53) KŞS, no. 31, s. 128-1.

belli şartlarla Silleli Müslim ve gayrimüslimlere bırakmıştı.

Sille'de vakfa ait evlerin de olduğu anlaşılmaktadır. Evlerden alınan kiralar da vakfa alınmış ve vakfın masraflarına harcanmıştır. 1096/1685'te Silleli gayrimüslimlerin tasarrufunda vakfa ait bir ev⁽⁵⁴⁾, 1141/1728'de Sille'de Hacı Mustafa, Murat zimmi, Aslan zimmi, Kaplan zimmi mülkleri ile sınır iki odalı, bahçeli ve bir miktar boş arsali evin zemini⁽⁵⁵⁾, 1231/1816'da Bordi'nin eşi Marya tasarrufunda Sille'de tam müstemilatlı ev zemini⁽⁵⁶⁾, 1267/1851'de Sille'de Göni Yaka'da tasarrufu Silleli Eci Nazlı v. Nikola'ya ait 1400 kuruş kıymetli ev⁽⁵⁷⁾, 1273/1856'da Resveye binti Petro'ya ait ev⁽⁵⁸⁾, 1274/1858'de Hüdâvendigar vilayeti Lefke kasabasında tüccarlık yapan Azari v. Yordan'ın tasarrufundaki 12500 kuruş kıymetli evin arsası⁽⁵⁹⁾, 1276/1860'ta Karataş Mahallesi'nde Çeni oğlu Nikola tasarrufunda Papa Karu, Peraksiye gelini, Kodon oğlu evi ve yolla sınır zemini vakfa ait üç oda, bir ahır, bir mutfak ve bir miktar bahçeli ev⁽⁶⁰⁾, 1282/1866'da Aşağı Mahalle'de nahiyeye tahsildarı ikametihane tahsis edilen bir konak ile Aşağı Mahalle'de Ebubekir b. Derviş sonra varislerine intikal eden ve Âbid Efendi tarafından üzerine bina inşa edilen 20 kadem arsa⁽⁶¹⁾, 1284/1867'de Nazlı binti Kostanti tasarrufunda; arsası Sultan Alâeddin Vakfından kiralanan; Sille'de kendi mülkü, dağ, Hacı Kozma ve yolla sınır tahtani beş odalı altında bir ahır ve bir miktar bahçesi bulunan ev⁽⁶²⁾, 1284/1868'de Aşağı Mahalle'de Sultan Alâeddin Vakfı'nın Mehmet, Tatoğlu İbrahim ibn Abdullah, Alâeddin ibn Ahmet, Memiş b. Eyub evleri ve yolla sınır tahtani üç odalı ve bir miktar bahçesi olan ev⁽⁶³⁾, 1291/1874'te Orta Mahalle'de Kara Yovaki oğlu Yovaki, evi ve sokak ile sınır arsası Sultan Alâeddin Vakfı'na ait ve yıllık 15 kuruş kiralı bir

ev ve bir bab fevkani iki oda⁽⁶⁴⁾, 1292/1875'te Aşağı Mahalle'de Beyine, Hacı, Torfoni v. Atam ve Bezircioğlu Hritoni v. Atam evleri ile sınır arsası Sultan Alâeddin Vakfı'ndan kiralananmış olan 10 bin kuruş kıymetli ev⁽⁶⁵⁾, H.1295/M.1878'de Salahor Mahallesi'nde Uzun oğlu Hristofil v. Anastas'ın tasarrufunda olup onun ölümü ile eşi ve çocuklarına miras olarak kalan, İvaz v. Meslamsor, Hacı Alesi v. Nikola ve yolla sınır Sultan Alâeddin vakfından kiralananmış olan arsada fevkani ve tahtani odalı, mutfak ve kiler ve diğer müstemilatı bulunan bir ev⁽⁶⁶⁾, 1317/1900'de Konya'nın Gazialeşmah Mahallesi'nde kiracı olan Silleli Ekzerya binti Hacı Anastas, Sille'de Kilise Mahallesi'nde Köse Mehmet, Hanife Hatun, Dülger Vasil evleri ile sınır ve arsası Sultan Alâeddin Vakfı'nın olan evdeki hissesini Kozma v. Sava'ya 1500 kuruş satmıştır⁽⁶⁷⁾. Mormi Mahallesi'nde de ev ve arsa bulunmaktaydı⁽⁶⁸⁾.

Belgelerden evlerin mülkiyet hakkı satılırken zeminin satılmadığı anlaşılmaktadır. Arsalar üzerindeki evler yıkılsa bile zeminleri vakfa ait olmaya devam etmiştir. Mütevelli izni ile başka bir kişinin tasarrufuna geçmiştir.

Sille'de sayısı az olsa da vakfın birkaç tane dükkânı olduğu görülmektedir. Sille'nin Osmanlı Döneminde sahip olduğu ticarî potansiyel vakıf mütevellisinin de dikkatinden kaçmamış olmalıdır. Büyük olasılıkla mütevelliler, Sille'de bulunan arsalar üzerine dükkânlar da inşa ettirip kiraya vermek sureti ile vakfa gelir temin etmişlerdir. Mesela, Sille'de Gurre-i Zilkade 1274/13 Haziran 1858'de zemini vakfa ait bir yağhane vardır⁽⁶⁹⁾. Bu belgeden Sille'de vakfa ait dükkânların da olduğu anlaşılmaktadır. 11 Zilkade 1292/09 Aralık 1875 tarihli bir belgede Sille'de Sultan Alâeddin tarafından yaptırılan Cami-i Kebir'in yanında cami imamlarının tasarruf ettiği iki dükkân bulunmaktadır⁽⁷⁰⁾.

(54) KŞS, no. 33, s. 169-1.

(55) KŞS, no. 51, s. 160-2.

(56) KŞS, no. 70, s. 32-2.

(57) KŞS, no. 84, s. 83-1.

(58) KŞS, no. 86, s. 178-3; KŞS, no. 88, s. 72-1.

(59) KŞS, no. 89, s. 15-1.

(60) KŞS, no. 89, s. 131-2.

(61) KŞS, no. 91, s. 25-2.

(62) KŞS, no. 92, s. 87-1, 148-1, 226-2.

(63) KŞS, no. 92, s. 215-5.

(64) KŞS, no. 98, s. 127-1.

(65) KŞS, no. 98, s. 137-3.

(66) KŞS, no. 99, s. 71-2.

(67) KŞS, no. 110, s. 38-3; KŞS, no. 145, s. 1-2.

(68) ÖZÖNDER, *aynı eser*, s. 44.

(69) KŞS, no. 89, s. 35-3.

(70) KŞS, no. 96, s. 29-5.

3) Sille Nahiyesi'ne Bağlı Köylerdeki Vakıf Malları

Sille nahiyesine bağlı bazı köylerin öşür ve diğer vergilerinin vakfa ait olduğuna yukarıda değinilmişti. Sille nahiyesinin bazı köylerinde de Sultan Alâeddin Vakfı'nın öşür ve diğer vergi geliri yanında bağ, bahçe ve arazisi olduğu görülmektedir. 1103/1692'te Sultan Alâeddin Vakfı'nın Sille'nin Karadığın köyünde Şükrullah Dede, çay ve dağla sınır senede 30 cedit akçe mukataalı yarım dönüm bağı vardı. Bağın tasarrufunu, Ali b. Şaban, İshak'a 30 esedi kuruşa satmıştır⁽⁷¹⁾. 1199/1784'te Sille'ye bağlı Gödene köyünde önce Mehmet sonra oğlu Musa'ya, Musa ölünce de annesi Hatice'ye intikal eden 12 dönüm vakıf tarla⁽⁷²⁾. Tatköy'den Arıkoğlu Ömer, 03 Rebiyülahir 1258/12 Temmuz 1842'de Sille'den Çelik oğlu Mehmet'i dava edip, Tatköy'deki arsasına Mehmet'in üzerine bir ağıl kurmak sureti ile müdahale ettiğini, müdahalesinin men edilmesini talep etmiştir. Çelik oğlu Mehmet ise arsanın mütevellî izni ile kendinde olduğunu ve elinde mütevellî tarafından verilen bir hüccet olduğunu iddia edip, hücceti mahkemeye sunmuştur. Arsanın Çelik oğlu Mehmet tasarrufunda kalmasına karar verilmiştir⁽⁷³⁾. Bu kayıttan vakfın mütevellîsinin izni ile arsada tasarrufta bulunulması Tatköy'de sınırları belirtilmemiş arsanın Sultan Alâeddin Vakfı'na ait olduğunu ispatlamaktadır. 1282/1866'da zemini Sultan Alâeddin Vakfı'na ait olan, Tatköyde Mustafa b. Abdullah, Hayta Ahmet, Yeşil oğlu Hüseyin evleri ile sınır iki odalı ev ile yine Tatköy sınırında Yenice adlı yerde Arık oğlu Hasan, Şah Seyyid, Arık oğlu Ömer, Arık oğlu diğer Hasan ile sınır bir kıtada bir buçuk dönüm bağ ile beraber Kafa Kayası, Tepe başı, Ardıçlı adlı yerlerdeki 13 dönüm tarla ve ev yerinin tasarruf hakkını Kesnek Mehmet b. Abdullah, 450 kuruşa oğlu Mehmet'e satmıştır⁽⁷⁴⁾.

(71) KŞS, no. 37, s. 149-2.

(72) KŞS, no. 64, s. 51-3.

(73) KŞS, no. 76, s. 27-2.

(74) KŞS, no. 91, s. 32-2.

4) Alâeddin Darüşşifası Vakıfları

Alâeddin Darüşşifası vakıfları ile ilgili 1476'daki Fatih döneminde yapılan tahrirde, Konya'da Ören ve Büyükbimarhané'nin bağı, Karahüyükte bir parça Lâle bağı, Mukbil bağı yanında küçük bağ, Araplar yakınında yer, Konya Kalesi'nin hendeğinde altı parça yer vakfa ait olarak gösterilmiştir. 1500'de II. Bayezid dönemindeki tahrirde Mukbil bağı yanında küçük bağ ile birlikte bir yer, Sultan Cem bahçesi civarı ile Konya Kalesi hendeğinde birer zemin, Garipler ve Sahip mevkiinde iki yer, Büyük Bimarhânenin bağı, Karahüyük civarında Lâle bağı, Ören bağı, Karahüyükte yer, Konya çarşısında dükkânlar vakfa kayıtlıdır. 1638 tarihli Vakıf Muhasebe defterinde Konya'ya bağlı Gödene köyüne ait tarım ürünleri gelirinin yarısı, Resul ve Karadığın köyleri tarım ürünleri öşrü, 1793 tarihli bir fermenda Gödene ve Karadığın köyleri ile birlikte Çobanlar köyü, tarım ürünleri gelirinin yarısı, Konya'da Mahmud Dede Bahçesi, Konya'da "Tahta-i Revân" denilen yerdeki 20 dükkân darüşşifa vakıfları içinde geçmektedir. Konya'nın Dörtvukiyye Mahallesi'nde dört evlek tarla ve ağaçları bulunmaktaydı⁽⁷⁵⁾.

Sonuç

Sultan Alâeddin Keykubad, saltanatı süresince birçok hayır eseri inşa ettirmiştir. Bu eserler için zengin vakıflar tahsis etmiştir. Sultan Alâeddin Vakfı'nın sultan vakfı olmasından dolayı zengin vakıf akarına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Sultan Alâeddin'in Vakfı'nın vakfiyesi günümüzde mevcut olmadığından vakfa gelir getiren akar hakkında kesin bilgiler bulunmamaktadır. Ancak Osmanlı Dönemindeki arşiv belgelerinden vakfa ait arazi, bağ, bahçe gibi akar hakkında bilgilere ulaşılmaktadır. Sultan Alâeddin Vakfı'nın Konya, Sille ve Sille nahiyesine bağlı köylerde bulunan zengin gayrimenkullerin bir kısmı bu araştırma ile tespit edilmiştir. Gelecekte ortaya çıkacak yeni arşiv belgelerine göre Sultan Alâeddin Vakfı'nın akarı ile ilgili yeni tespitler olabilecektir.

(75) KÜÇÜKDAĞ, *Darüşşifa*, s.33-34.